Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Я син народа,
Що вгору йде,
хоч був запертий в льох,
Мій поклик: праця,
щастя і свобода,
Я є мужик, пролог,
не епілог.
Іван ФРАНКО

22 (596)
2 червня
2016 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ВИМОГА

ЗАХИСТИТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Просвітяни Рівненщини звернулись до Уряду з вимогою негайно вжити заходів щодо захисту української мови. У вимозі, зокрема, мовиться:

На 25-му році Незалежності маємо ганебну ситуацію, яка склалася в інформаційно-мовному просторі України в умовах аґресії Росії. Державна політика не демонструє суспільству належного ставлення до української мови, культури, як до одного з найважливіших чинників національної самобутності Українського народу, ґарантії його національно-державної суверенності.

Культура, преса, радіо, телебачення, наука й освіта були на околицях державного життя. Досі маємо в Україні російськомовні і російські за ідеологією московські видання: «Московский комсомолец», «Комсомольская правда» (ганебний анахронізм), «Аргументы и факты», «Известия», «Совершенно секретно».

Із 40 іншими виданнями разом складають наклад близько 115 мільйонів примірників (по 3 примірники на кожного громадянина України (!?). Усі ці видання увійшли в наш інформаційний простір, зберегли мову та імперський зміст, не сплачуючи відповідного податку, як по суті зарубіжні.

Крім того, згідно Каталогу видань зарубіжних країн (І-ше півріччя 2016 року), який формує Державне підприємництво (ДП) «Преса» (тільки невідомо якої держави), ми можемо передплатити видань Російської Федерації: газет – 106, журналів – 1494 (!), видань органів науково-технічної інформації – 279. Всього 1879, крім електронних видань. То де ж залишається простір для україномовної преси?

З польських видань, наприклад, можемо передплатити 3 газети та 7 журналів.

Видання Німеччини: газет – 3, журналів – 11.

Процвітає в Україні телерадіобізнес переважно російською мовою. Чого варті радіостанції «Наше радіо», «Ретро-FM», «EuropaPlus», «Джем-FM», «Lounde-FM» та інші.

Не кращі справи з україномовною книжкою. Маємо менше однієї книжки на душу населення. Україна досі торгує з аґресором книжками. А ще – контрабанда. То де захист українського інформаційного простору?

Наші пропозиції:

Чужомовну пресу, не виключаючи російськомовну (та двомовну), дозволити поширювати тільки через передплату, вилучивши її з торгівлі.

Заборонити торгівлю з Російською Федерацією друкованою продукцією, зокрема книжками.

Частка аудіовізуальної продукції українською мовою на приватних телерадіоканалах має становити не менше 75 відсотків.

Російськомовні телепередачі перенести на нічні години.

При Міністерстві культури створити постійно діючий орган з питань застосування української мови в усіх сферах культурного життя України.

Затвердити систему штрафних санкцій за порушення та невиконання ст. 10 Конституції України.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Івано-Франківське обласне об'єднання «Просвіти» усією просвітянською громадою краю цілком підтримує звернення рівнян. А в перелік небажаних радіостанцій, що мовлять російською, вносять ще й «Русское радио».

ЖИТТЯ ЯК Є

І освятили ікони...

Минулої неділі у Марійському відпустовому центрі в селі Погоня Тисменицького району відбулася ювілейна проща з нагоди 20-ліття почитання Чудотворної ікони Матері Божої – Цариці Покуття.

Архієрейську Святу Літургію відслужив екзарх Харківський Кир Василій (Тучапець).

У часі молитви освятили дванадцять ікон, які будуть розміщені у купольній частині Собору Пресвятої Богородиці, що прославилася в Погоні.

Візочок-мрія...

З ініціативи телерадіокомпанії «Вежа» у Івано-Франківську вже десятий рік поспіль на Вічевому майдані відбулося улюблене свято малюків та їхніх батьків – «Парад візочків».

Щороку головною подією свята стає визначення найкращого дитячого візочка. Журі оцінювало творчий підхід при його оформленні.

Участь у конкурсі зголосилися взяти 12 батьків, які створили для своїх малюків творчий візок. Головні вимоги – творча ідея, яскравий дизайн і несподіване оформлення перших автомобілів для малят. А обирати і справді було з чого: тут і поліцейські машини, і візок для Роксолани, гуцульський візочок та навіть літак.

Наймолодшими учасниками параду стали 4-місячні іванофранківці, для яких батьки сконструювали візочок-літак «Мрія».

Переможці отримали цінні подарунки.

Будуть вулиці як нові

На капітальний ремонт вулиць Івано-Франківська цьогоріч виділено 15 млн. гривень, ще 3,5 млн. на поточний ремонт.

Про це під час оперативної наради повідомив директор департаменту житлової та комунальної політики Михайло Смушак.

У цьому році планують провести ремонт вулиць Богдана Хмельницького, Левицького, Дорошенка, Марійки Підгіянки, Лермонтова, Шевченка від Січових стрільців до Гординського, Слави Стецько, Військова.

За два тижні буде завершена вулиця Дорошенка від Мазепи до Сухомлинського, вже укладено нижній шар асфальту, а Шевченка планують відремонтувати до Дня Незалежності.

Коса – краса

Сьогодні в Народному домі Коломиї оберуть володарку найдовшої коси. Перед тим відділ культури міської ради оголосив загальноміський конкурс «Довга коса – дівоча краса». Вік учасниць – до 16-ти років.

Вчили безпеки на воді

Літо – час відпочинку та оздоровлення школярів. На жаль, статистика свідчить, що саме під час літніх канікул із дітьми найчастіше трапляються нещасні випадки, особливо на водних об'єктах.

Педагоги роблять усе можливе, щоб запобігти трагедіям, проте лише уроків і теоретичних розмов недостатньо. Отож рятувальники провели для учнів Івано-Франківського природничо-математичного ліцею урок правильного поводження на берегах водойм. Вони навчили дітей правильно поводитися на берегах водойм, ознайомили школярів із роботою водолазів та їхнім спеціальним спорядженням, продемонструвати навики надання першої медичної допомоги потерпілій людині.

Веселі канікули

На нараді у міськвиконкомі 31 травня розповіли, як діти зможуть з користю й веселощами провести канікули в Івано-Франківську.

Директорка Центру дозвілля дітей та юнацтва за місцем проживання Леся Зваричук повідомляє, що цього літа для дітей педагоги закладу проведуть чимало спортивно-розважальних, музичних акцій, творчих майстерень, екскурсій, конкурсів малюнків тощо.

1 червня відбулося «Свято у республіці дитинства». 21–22 червня пройде турнір з міні-футболу, нагородою в якому буде екскурсія у Маняву для тих, хто займе перше і друге місця.

28 червня відбудеться велопробіг «Прикарпаття збирає друзів». У липні всіх запрошують на традиційне свято «Ой на Івана, на Купала».

У День Незалежності влаштують свято «Ми діти твої, Україно», а в кінці серпня – «Останні акорди літа».

Також, за словами Зваричук, у мікрорайонах міста почергово діятиме 14 клубів для дітей та молоді.

Упродовж літа працюватимуть у повному режимі 10 позашкільних закладів. Це – три спортивні школи, екологічна станція, станція юних техніків, «Пласт», Центр патріотичного виховання та інші. Всі розклади позашкільних закладів розміщені на сайті департаменту освіти у розділі «Літо 2016». У кожній школі є особа, відповідальна за організацію літнього оздоровлення.

Свято дитинства

1 червня на площі Ринок міський Центр дозвілля дітей та юнацтва за місцем проживання, за підтримки міського голови, провів загальноміське дитяче «Свято у Республіці дитинства». Разом із казковими героями діти помандрували казками Країни дозвілля у пошуках золотого ключика, який відчинив двері до ігор та розваг.

ФЕСТИВАЛІ

КОНЦЕРТ НА ВОКЗАЛІ

В рамках фестивалю «Porto Franko Гогольfest», який проходитиме 8–12 червня в Івано-Франківську, відбудеться концерт музики бароко під назвою «Re-Baroссo» в холі місцевого залізничного вокзалу.

У ньому візьме участь всесвітньо відома оперна співачка Олена Бєлкіна, яка виступить разом з Івано-Франківським камерним оркестром «Harmonia Nobile». Вони виконають арії Вівальді, Генделя і Перселла.

Куратор програми фестивалю «Експериментальна і класична музика» Ілля Разумейко розповів, що вони вже отримали всі необхідні дозволи для проведення цього заходу. «Спочатку нам довелося просити дозвіл у «Львівської залізниці». Наразі ми владнали всі організаційні питання», – сказав він.

Олена Бєлкіна – оперна співачка з Криму. Її мецо-сопрано лунало з найбільш авторитетних сцен світу, зокрема Лейпцизької опери, Палацу Мистецтв Валенсії, Національного театру Токіо, Віденської опери та інших.

«Porto Franko Гогольfest» – Міжнародний мультидисциплінарний фестиваль, спільний проект франківського фестивалю «Porto Franko» та «Гогольfesty», який проходить у столиці. Цього року його проводять вперше. У програмі фестивалю – музичні, літературні, театральні події, кінопокази, виставки і перфоманси, які проходитимуть на різних локаціях в історичному центрі Івано-Франківська.

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
Передплачуйтегазету
«ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ
(без оплати оформлення):
на місяць – 5,00 грн., на півроку – 30,00 грн., на рік – 60,00 грн.

БЛАГОДІЙНІСТЬ

НА ПОРЯТУНОК МАЛЕНЬКИХ

«Мрії про літо... Розпочни його піснею!» – під такою назвою 1 червня в обласній філармонії відбувся благодійний концерт Оксани Сливки. Збирали кошти на лікування онкохворих дітей Прикарпаття.

За словами співачки, ідея провести благодійний вечір зародилася після відвідин онкологічного відділення обласної дитячої лікарні, передає пресслужба Івано-Франківської архієпрахії УГКЦ.

«Коли ти бачиш маленьких діток, які ще не встигли пожити, а вже змушенні страждати, важко залишатися пасивним, тому я вирішила допомогти, чим умію», – сказала на прес-конференції Оксана Сливка.

Завідувачка онкологічного відділення Івано-Франківської обласної дитячої лікарні Алла Іваненко сказала, що протягом останнього року стався різкий стрибок у збільшенні кількості онкохворих дітей.

Лікарями був складений список із найнеобхідніших медикаментів, які покращать життя пацієнтів.

Благодійний концерт відбувся з благословення та підтримки архієпископа і митрополита Івано-Франківського Кир Володимира (Війтишина). Кошти збирали на концерті семінаристи. Відтак вони в присутності журналістів оголосили загальну суму зібраної допомоги.

Помічник економа архієпархії Віталій Максимів повідомив, що із необхідної суми, а це 22 тисячі гривень, до того було зібрано 12.

Глядачі змогли внести свою лепту у таке важливе діло і немов проходили Дверима Милосердя.

ПОСЛУГИ

НЕ ПОСПІШАЙТЕ... ДОРОГО

Нові розцінки на ритуальні послуги вже погодив міськвиконком Івано-Франківська.

Востаннє ціни на поховання змінювалися рік тому. За цей час, повідомив директор комунального підприємства «Ритуальна служба» Роман Микула, відбулося збільшення посадових окладів працівників, виробничих витрат, та зросла вартість паливно-мастильних матеріалів.

Тож найбільше у своїй вартості – майже на третину, подорожчала послуга копання могил. Зокрема, середня ціна зросла з 496 до 641,5 грн.

Тим не менш, запевнив Роман Микула, тарифи на ритуальні послуги в Івано-Франківську – одні з найдешевших в Україні.

АКЦІЇ

ПРИКЛАД ДЛЯ НАЩАДКІВ

22 травня в Меморіальному комплексі «Дем'янів Лаз» пройшов завершальний VI тур історико-краєзнавчих бесід-вікторин для молодших школярів – вихованців груп продовженого дня з циклу «Україна – земля героїв» на тему: «За Україну, за її волю», присвячений Дню Героїв та 155-ій річниці перепоховання Тараса Шевченка. Цей тур, як і попередні п'ять, відбувся завдяки тісній співпраці музею «Дем'янів Лаз», осередку Цивільного корпусу «Азов», Івано-Франківського міського Народного дому та педагогічних колективів ЗШ № 25 і Криховецької ЗОШ. До них долучилися краєзнавчий відділ обласної універсальної наукової бібліотеки імені Івана Франка та працівники Будинку культури с. Угринів Тисменицького району, волонтери Івано-Франківського обласного осередку Цивільного корпусу «Азов», які принесли газети, брошури та збірки поезії «Коли неможливо змовчати».

У вступній частині дітям нагадали, що у попередніх турах мова йшла про Героя України Степана Бандеру, поетесу Лесю Українку і льотчицю Надію Савченко – сучасну українську героїню, Тараса Шевченка, а також Івана Франка, ім'я якого носить наше місто.

Головний провідник обласної організації «Патріот України» і керівник ЦК «Азов» Сергій Сивачук розповів учням та їхнім рідним про історію запровадження Дня українських Героїв, який ми відзначаємо 23 травня – в день вбивства в голландському місті Роттердамі московським аґентом полковника Євгена Коновальця, командира січового стрілецтва, засновника УВО і ОУН. Учасники оглянули виставку науково-популярної літератури «Українські герої, що змінили світ», організовану старшим науковим працівником музею «Дем'янів Лаз» О. М. Гензою за сприяння краєзнавчого відділу обласної Універсальної наукової бібліотеки імені Івана Франка. Були презентовані також нові книжки Олега Вітвіцького з Тернополя «Пригоди Алярмика та його друзів» та «Повстанська абетка», розраховані на учнів молодшого шкільного віку.

Далі учасники від могил Меморіалу пройшли до могил вояків АТО – Тараса Ярославовича Шевченка та Олега Володимировича Басараба. Вони віддали свої життя за Україну та всіх нас.

«Молитва Українського націоналіста», виголошена тут і старшими, і молодшими учасниками разом із волонтерами «Азову» звучала по особливому пафосно й звучала як клятва живих – любити, берегти й захищати рідну землю від усяких зайд.

Далі шлях нашого виїзного туру проліг до сусіднього села Угринів, де в Будинку культури була показана гумористично-сатирична програма «Козацький жарт – звитяги гарт» у виконанні акторів з аматорського театру Івано-Франківського міського Народного дому (керівник – Сергій Сивачук), юних козаків дитячого клубу бойового гопака «Шаблезуб», що працює на базі ЗШ № 25 (керівник – Олександр Ковальчук) та учнів із Крихівців. Відкривала програму найстарша учасниця – Юстина Лялик, волонтер ЦК «Азов», членкиня «Союзу українок», яка читала власні вірші, а також співала українські патріотичні та жартівливі пісні, вдало зігравши ще й роль у мініпоставі «На ярмарку». Глядачам, серед яких були і мешканці Угринова, особливо припали до душі усмішки С. Руданського і П. Глазового та виступ гуртківців «Шаблезубу».

Після концертної програми відбулась вікторина «Україна – земля героїв». Переможцями стали учні першого класу ЗШ № 25: Юлія Рудницька, Владислав Кумгир та Максим Угринчук. Серед старших – Андрій Сікорин та Станіслав Кочмарський із «Шаблезуба». Вони були нагороджені грамотами та історичними книжками. Учасники й глядачі отримали позитивний душевний заряд від побаченого.

Михайло ФРЕЇК,
завідувач музею «Дем'янів Лаз»

ЗУПИНИСЬ І ВКЛОНИСЬ!..

У неділю села Яблунівського куща, зокрема Стопчатів, Яблунів, Лючу, Текучу й Акрешори, всі чотири Березови і навіть сусідні Лючки, що на Косівщині, розбурхали автомобільні сиґнали: колона автомобілів, прикрашених державними синьо-жовтими й революційними повстанськими червоно-чорними прапорами здійснила автопробіг «Слава Героям України!». Вони повільно проїхали від місця захоронення в криницях жертв енкаведистських катівень у Яблунові до пам'ятника сотенному УПА Гамалії – Василеві Скригунцю у Стопчатові, потім до банера Небесної сотні біля восьмирічної школи у Лючі, далі – до пам'ятника генералу Миколі Арсеничу, очільникові контррозвідки УПА й статуї Пресвятої Богородиці у Нижньому Березові, далі – до місця бою сотні УПА сотенного Цигана – Федора Децька біля с. Акрешори, потім до банера «Небесна сотня» у Текучі, потім до Могили полеглим повстанцям і підпільникам ОУН–УПА на присілку Царинка і пам'ятника Провідникові революційної ОУН Степанові Бандері в Середньому Березові. Активісти автопробігу відвідали у Лючках поховання трьох героїчно загиблих повстанців, у Баня Березові – могилу курінному УПА Лісовому (родом з Чернігівщини), у Вижньому Березові – пам'ятник першому сотенному Березівської сотні Морозу – Дмитрові Негричу. В кожному селі біля пам'ятників чи пам'ятних знаків були відправлені панахиди героїчним священиком Михайлом Арсеничем з Нижнього Березова.

Отець Михайло брав участь у Майдані гідності, потім у АТО, побував у ворожому полоні в Донецьку, вижив чудом і за обміном визволився з ворожого полону.

На імпровізованих вічах ішлося про Героїв України минулого і сьогодення, звучали також заклики об'єднати всі гілки ОУН в єдину Організацію, яка була при Коновальці, про необхідність посилення патріотичного і навіть військового виховання серед учнівської молоді, активної протидії п'ятій колоні.

В акції активну участь взяли вояки АТО, народжені в Березовах, сільський голова Середнього Березова Микола Ігнатюк, голова Березівської станиці Братства ОУН–УПА Іван Клим'юк, директор Середньо-Березівської середньої школи Ігор Ґеник, активіст ОУН Середнього Березова Святослав Перцович, чоловічий хор села Баня Березів «Кришталь» та інші. Автомобільні сиґнали патріотичного автопробігу звучали як заклик до українців бути готовими до захисту рідної України.

Микола Зеновій СИМЧИЧ,
учасник автопробігу «Слава Героям України!»

«МОЛОДА ПРОСВІТА»

РОЗВИТОК ТРЕТЬОГО СЕКТОРА

Після участі у першому семінарі з організаційного лідерства та розвитку, Івано-Франківська обласна організація «Молода Просвіта» отримала можливість запросити досвідченого фасилітатора з Молдови для проведення поетапної самооцінки. Два дні члени організації аналізували власні рівень програмного розвитку, проектну діяльність, роботу в команді, а також моніторинґ, звітність, фактори сталості. «Я в організації працюю уже декілька років, – ділиться враженнями член організації Віталій Грицюк, – але тільки тепер усвідомив важливість детального аналізу нашої діяльності, щоб мати змогу працювати відповідно до потреб і наших членів, і цільових груп».

В наступному етапі – тренінгу з розвитку організації – взяли участь двоє молодих просвітян. Протягом п'яти днів українські та іноземні тренери спільно з учасниками опрацювали теми зі створення бачення та місії для кожної присутньої організації. Особливу увагу приділили структурі, де обов'язково має бути управлінський, виконавчий та наглядовий органи, а також стратегічному плануванню і, відповідно, стратегічним напрямкам діяльності. Розробка політик і процедур має не менш важливе значення для організацій, які прагнуть розвиватися й працювати на високому рівні. Для цього можна отримати матеріальну та методичну допомогу від Ініціативного центру сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання».

Активна комунікація, фінансове управління та багато інших важливих знань ляжуть в основу індивідуального плану дій кожної організації. Загалом з Прикарпаття у проекті задіяно сім громадських організацій.

Заходи організовано рамковою програмою Реґіонального екологічного центру (REC) «Місцеві ініціативи для сталої України» (LINK) при підтримці Міністерства клімату та довкілля Норвегії. Метою програми є допомога громадам в удосконаленні місцевого врядування, екологічного планування та управління ресурсами.

Н. К.

РЕФОРМИ В ПЕНСІЙНОМУ ФОНДІ

З переходом на нову систему обслуговування громадян Пенсійний фонд до кінця року значно спростить процедуру призначенння та виплати пенсій. Про це йшлося в головному управління Пенсійного фонду України в області під час проведення Дня відкритих дверей.

ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Гостям головного управління – слухачам маґістратури кафедри публічного управління та адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу розповіли, зовсім скоро у зв'язку з переходом на електронний формат документообігу для призначення пенсії не треба буде нести в Пенсійний фонд купи паперів. Людина приходить в офіс з трудовою книжкою і паспортом, а через 15 хвилин його покидає. Невдовзі їй прийде СМС-повідомлення про призначення пенсії, а через інтернет, зареєструвавшись на вебпорталі ПФУ, вона зможе погортати свою пенсійну справу.

Майбутні менеджери з держаного управління мали змогу ознайомитись із завданнями та функціями органів Пенсійного фонду України.

Фахівці головного управління продемонстрували, як нова система обслуговування громадян забезпечить відмову від паперового документообігу при формуванні пенсійної справи, дистанційне обслуговування та мінімізацію людського фактора. При цьому найбільше питань задавали начальникові управління інформаційно-аналітичних систем та електронних реєстрів Анатолію Жиленку.

– Вже нині, на початку переходу на нову систему обслуговування громадян, кількість територіальних управлінь скоротилася з 17 до 12, – повідомив Анатолій Миколайович. – Це дає нам можливість оптимізувати процеси і перейти до нових автоматизованих форм роботи.

Майбутні управлінці також дізнались про ресурсні можливості веб-порталу електронних послуг Пенсійного фонду України.

До речі, привів гостей у головне управління перший начальник обласного управління Фонду, а нині доцент цієї кафедри, кандидат філософських наук Ярослав Арабчук.

– Мені відомо, що Пенсійний фонд до кінця року перейде на на нову систему обслуговування громадян, – зазначив Ярослав Ілліч. – А майбутнім управлінцям дуже важливо знати про це докладніше. Адже їм доведеться працювати в нових умовах.

Володимир КРИВОРУЧКО

ГАРТУЙСЬ!

МАЙБУТНЄ ЗБУДУЄ СИЛА МОЛОДА

Успішну українську державу побудують сильні духом і здорові фізично українці. Саме таку мету ставило перед собою надвірнянське об'єднання «Просвіта», ініціювавши проведення 20 травня в Надвірній легкоатлетичного кросу. Ініціативу «Просвіти» підтримав відділ освіти району в особі керівника Степана Северилова, а також колектив дитячо-юнацької спортивної школи та її директор Ярослав Петріщак. Ініціатори та освітяни присвятили ці змагання І. Франкові, оскільки він був одним із найбільших виховників української молоді.

У змаганні взяли участь 229 учнів шкіл міста й сусідніх сіл, а також курсанти Прикарпатського військово-спортивного ліцею імені Ореста Дичківського. Захід складався з кросового забігу. Крос ми бачимо не звичайним спортивним дійством, а започаткуванням системної праці просвітян заради оздоровлення молоді й української нації.

Переможці змагань були нагороджені грамотами «Просвіти» і відділу освіти Надвірнянської райдержадміністрації. У дівчат на дистанції перемогли учениці надвірнянських шкіл № 3 Євгенія Іроденко та № 1 Діана Ціщук й Ірина Новосад. Серед юнаків призерами стали учні Фізико-математичного ліцею І. Петруняк та ЗОШ села Парище Василь Федорів і Микола Андрейчук. Курсанти військово-спортивного ліцею використали крос як можливість для кращої підготовки до Всеукраїнських змагань. Найкращі результати показали Юрій Лозинський, Роман Голота та інші.

Фінансову підтримку святу здоров'я надало обласне об'єднання «Просвіти» і голова його управи Михайло Січка, за що надвірнянці щиро вдячні.

Просвітяни розглядають фізкультурно-оздоровчу працю як традицію поєднання духовного й фізичного виховання української молоді. Планується провести подібні змагання в жовтні з залученням дорослих ентузіастів оздоровчого бігу.

Необхідно, щоб до оздоровлення бігом приєдналися всі школи району, тоді можна розглянути питання ефективності використання матеріальної бази навчальних закладів та її розвитку, вироблення методики поєднання шкільних програм фізичної культури як предмету зі сприйняттям бігу як методу оздоровлення. Звичайно, необхідно, щоб значенням оздоровлення бігом прониклися батьки і позашкільна молодь. Це ще одне завдання для «Просвіти».

Нагадаю читачам, що в історії бігу такі приклади мали місце. Досить пригадати феномен австралійця Рона Кларка. Він був високим і хворобливим юнаком. Для покращення свого здоров'я почав займатися оздоровчим бігом на пересічній місцевості. Закінчилося це тим, що Р. Кларк не лише став здоровою людиною, але досяг видатних результатів у спорті, ставши світовим рекордсменом в бігу на 1500 метрів, переможцем численних Міжнародних змагань та Олімпійських ігор. За прикладом Р. Кларка почала бігати вся Австралія. До речі, там є одна з найбільших українських діаспор.

Маємо і власний приклад успішного заняття оздоровчим бігом в Івано-Франківській області. Наш просвітянин з обласного центру Василь Кричун почав займатися бігом після виходу на пенсію. Зараз він у віці 70 років бере участь у багатьох змаганнях в Україні та Європі на різних дистанціях – від 100 метрів до марафонського бігу. У багатьох змаганнях В. Кричун стає переможцем. У травні він уперше взяв участь у марафонському бігу (42 км 195 метрів) у польському Кракові. Тут на останніх двох кілометрах він став одним із перших, випередивши 400 учасників.

Важливо, щоб належне фізичне вдосконалення відбувалося з таким же духовним і патріотичним зростанням українців. Сьогодні, як ніколи, для нас це завдання є актуальним. У першу чергу, потрібно покращити цю працю в навчальних закладах і в кожній українській родині. «Просвіта» буде працювати над тим, щоб українці були здорові фізично, багаті духовно і достойно представляли нашу державу між народами.

Богдан БЕРЕЗИЦЬКИЙ,
голова Надвірнянського РО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ТАЛАНТИ ТВОЇ, УКРАЇНО

ВИКОЛИСАНА НА УКРАЇНСЬКИХ ПІСНЯХ

Вже п'ятий рік в обласному Народному домі «Просвіта» діє молодіжний музичний проект «Виколисана на українських піснях». Як автор проекту я поставила собі за мету показати найталановитіших, найобдарованіших, найкращих дітей краю. У ньому вже брали участь Христина Васкул з Коломиї, Ірина Кривень з Рогатина, Софія Терлецька з Бурштина, Владислава Німащук з Клузова та Дарія Чумичкіна з Івано-Франківська.

А минулої неділі у переповненому просвітянському залі ми мали можливість насолоджуватись пісенним вернісажем учениці Івано-Франківської музичної школи № 1 ім. М. Лисенка Романії Микитчук. До речі, ця школа є найстаршою музичною школою, яку заснував Микола Лисенко. А займається дівчина вокалом у заслуженого працівника культури України Галини Вівчаренко, грає на бандурі у педагога Лесі Вальнюк. Талант вона перебрала від бабусі Марії, яка проживає в селі Росохач Городенківського району. На свято до внучки вона приїхала з вокальним ансамблем сільського клубу, яким керує. А з фольклорним гуртом «Надвечір'я» теж взяла участь у музичній програмі «Фольк-music». Внучка Ромочка як солістка виконувала там пісню «Вербовая дощечка». І ось зовсім недавно вона знову взяла участь у Всеукраїнській програмі для всіх поколінь, але вже у складі тріо Вівчаренків з піснею «У рідній селі».

Окрім того, що дівчина успішно навчається у восьмому класі ЗОШ № 1, в неї дуже насичене творче життя: фестивалі, конкурси, концерти, телепрограми: участь і призові місця у Міжнародному конкурсі «Пісня серця», Всеукраїнському «Карпатські соловейки», обласному «Водограй», «Захід-шоу», «Таланти землі галицької». Разом зі своїми викладачами записали телепередачу «Мелодії Різдва», в якій звучать колядки у фортепіанному та бандурному викладі. Романія Микитчук їздила з музичним дарунком у столицю до засновника вокальної школи українського бельканто Павла Тютюнника. Нещодавно повернулась із Всеукраїнського конкурсу «Нова імена». Серед 200 учасників, п'ятеро виступили на гала-концерті, в тому числі Романія. Її пообіцяли запросити у вокальну студію А. Авдієвського, де колись і бабуся Марія пройшла відбірний тур і була запрошена у цю студію. Та через життєві обставини не вдалося поїхати. І остання новина: її участь у Тернополі в сольному концерті Ніни Матвієнко.

Все, чого досягла у своєму дитячому віці, Романія Микитчук демонструвала на просвітянській сцені. А доповнювали її танці у виконанні ансамблю «Франківчанка» (керівник – Д. Хмільовська), «Зірка мрії» (керівник – П. Грибович) і подруги – вокалістки і бандуристки з музичної школи № 1 Христина Сорока, Анна Качанська, сестри Тетяна і Валентина Бечко.

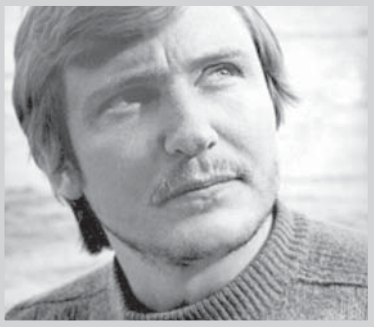
Тож дякуємо Богові, що наділив її таким талантом і радіємо за нашу юну краянку разом із батьками, викладачами, поетами, композиторами, аранжувальниками, модельєрами, звукорежисерами, присутнім міським головою Р. Марцінкивим, всіма залюбленими в українську пісню, що так численно зійшлися на її творчий вечір.

Михайлина БОДНАР,
завідувачка культурно-масової роботи обласної «Просвіти»

НЕЗАБУТНІ

Володимир ІВАСЮК – це ціла епоха в українській пісенній культурі. Його пісня – то його молитва, то джерело любові. А припадаючи до нього, зцілюємо свої серця…

Наприкінці травня в ОНД «Просвіта» ми вплели свою стрічку у вінок пошани творця прекрасних пісень, в 37-ту річницю пам'яті леґендарного композитора, співця краси кохання та любові до рідного краю, відзначаючи і День Героїв України.

СПОМИН І ПОШАНА

Травневий спомин розпочали з пісні-молитви «Боже, послухай благання», яку виконала заслужена артистка України, талановита співачка, авторка багатьох пісень, просвітянка Ірина Лончина. Молились за тих, хто віддав за нас найдорожче – своє життя.

В. Івасюк також Герой України (звання присвоєно посмертно). Його пісні ставали символом боротьби за рідний край.

У травні 1971 р. Володимир Івасюк написав пісню «Червона рута». А через тиждень цю пісню заспівали мільйони людей, і вона стала відомою в світі. Саме в травні на буковинській землі були написані пісні «Водограй», «Пісня буде поміж нас», «Балада про скрипку» й інші. І 22 травня 1979 р. у Львові українці прощалися з Володимиром Івасюком.

«КРИЛО СТАЄ КРИЛОМ ТІЛЬКИ ПІД ЧАС ЛЕТУ» – це був афоризм, який Володимир Івасюк часто повторював. Він був надзвичайно скромний і тактовний з людьми, вимогливий і самокритичний.

Коротким було його життя, але який вагомий внесок зробив митець у культурне надбання українського народу! Один із основоположників української естрадної музики, автор 107-ми пісень, 53-ох інструментальних творів, музики до двох вистав. Був професійним медиком і скрипалем. Чудово грав на фортепіано, віолончелі, гітарі. Майстерно виконував свої пісні. Мав талант художника-живописця, захоплювався фотографією та кінозйомкою. Трагічно загинув, проживши лише 30 років – його тіло було знайдене повішеним у Брюховицькому лісі під Львовом. Загадкові обставини смерті композитора ще й досі не з'ясовані.

Він прагнув волі, правди Божої і злетів у небо. Пісню «Лети, соколе» В. Івасюку присвятила турботлива мати п'ятьох дітей, авторка й виконавиця власних пісень, творча галичанка Галина Симчич.

Нагадаю, що народився Володимир Івасюк 4 березня 1949 р. в містечку Кіцмань Чернівецької області в сім'ї вчителів Михайла та Софії Івасюків. Найперший вірш, який Михайло Івасюк написав для свого сина, це була «Колискова». Юний Володя поклав вірш на музику й створив однойменну пісню. І цю «Колискову» на сцені «Просвіти» виконував ансамбль «Перлина» Тисменицького НД. А керівник ансамблю – заслужений працівник культури України Марія Борис поділилась спогадами про своє знайомство ще в шкільні роки на Снятинщині з відомим уже на той час композитором. У виконанні «Перлини» прозвучала ще пісня В. Івасюка на слова С. Пушика «Шумить пшениця, як Дунай», та повстанська пісня «Заспівав у лісі соловей».

Героям України також присвятила свою пісню «Бо їх уже нема» студентка ПНУ ім. В. Стефаника Світлана Данчук, молода співачка з Тисмениці, виконавши ще й попурі на пісні В. Івасюка. Саме Світлана співала леґендарну «Червону руту», яку й підхоплювали в залі.

На слова Б. Стельмаха «Тільки раз цвіте любов» та відому пісню «Я піду в далекі гори», що стала однією з найулюбленіших багатьох шанувальників музики В. Івасюка не тільки в Україні, а й далеко за її межами співав уже знаний на Прикарпатті соліст Василь Дубіцький – студент Інституту мистецтв ПНУ ім. В. Стефаника (клас викладача кафедри академічного та естрадного співу Зоряни Рось). А «Стрілецький романс» В. Дубіцький виконав на спомин про героїв січового стрілецтва.

У фінальній частині вечора на сцену «Просвіти» я запросила учасницю «Голосу країни», солістку обласної філармонії Оксану Романюк, яка подарувала нам пісню В. Івасюка на слова Б. Стельмаха «Нестримна течія» та одну з найкращих та найулюбленіших Івасюкових пісень «Пісня буде поміж нас». Також Оксані вдалося підтримати дух українців, запросивши присутніх співати разом з нею «Ой у лузі червона калина» як поетичний символ стрілецької та повстанської доби. Їй допоміг у цьому відомий просвітянин, голова ВБ ОУН–УПА Богдан Борович і оповів життєву історію про ганебного чоловіка і доброго сина.

В. Івасюк писав: «Кожен мій твір зароджує в мені болісно-солодкий дрож, який збагачує моє духовне життя. Без нього в душі була б цілковита порожнеча. Той дрож робить серце здатним чинити на світі добро».

На цій духовній зустрічі я відчувала дотик Божої любові. А чи не тому, що ми щиро молилися, згадували світлу людину і в залі був о. Порфирій ЧСВВ церкви Царя Христа. В завершальному слові о. Порфирій зазначив, що хто робить добро, той відчуває мир у серці. А Дух Святий, що живе в такій душі, виявляє себе в добрих справах.

Леґендарний композитор і поет, творець незабутніх пісень мав всенародне визнання… Пісні Володимира Івасюка будять приспану національну свідомість уже тривалий час. Вони живуть у душах небайдужих людей, у серцях, що горять любов'ю до рідного краю, борців за гідність і честь, за українську Україну. А пам'ять про талановитого композитора, поета й співака житиме вічно.

Марія СОЛОДЧУК,
сценарист, режисер і ведуча

ДО ПЕРВНІВ

ФОЛЬК-MUSIC У НД «ПРОСВІТА»

Щонеділі в полудень ми «прилипаємо» до Першого національного на телебаченні.

Прийшли з церкви, наварили вареників за українською традицією і ось з екрана нас уже зустрічає усміхнена улюблена народна артистка України Оксана Пекун з музичною програмою для всіх поколінь – «Фольк-music» (автор і керівник – проекту Володимир Коваленко). Дуже вдалий проект. З-поміж всіх пісенних шоу-програм цю найбільше дивиться як старше покоління, так і молодше, бо задум – виконання української народної пісні, яка ще не повторювалася у попередніх програмах, а потім повтор і виконання у сучасній інтерпретації.

І ось Оксана Пекун зі своєю командою в Івано-Франківську. Цікаві відеозйомки у Франковому місті. І знімальна група з журналістами, режисерами вже у НД «Просвіта». Тут на них уже чекали учасники фольклорного гурту «Пшеничне перевесло» обласної організації «Жіноча громада». Вони мають тут своє приміщення і для цієї події за сприяння обласної «Просвіти» зробили євроремонт й обладнали українську світлицю. Кожна учасниця в іншому українському національному вбранні, з того району чи області, де народилася. Дістали з бабусиних скринь справжню неповторну одіж. Деякій уже більше ста років. Квіти, усміхнені обличчя, і вже зі сцени звучать дві пісні на розгляд комісії. «Я сьогодні від вас від'їжджаю» та «Ой жалю мій, жалю». Схвальне рішення і сльози радості на очах у всіх. У жовтні-листопаді чекає їх виступ на київській сцені, а згодом трансляція улюбленої передачі на всю Україну. Українська народна пісня не знає давнини, а чим старіша, тим краща, бо вона – наша, рідна. Шануймо її, не забуваймо, співаймо, бо в ній історія України і вільнолюбивого її народу.

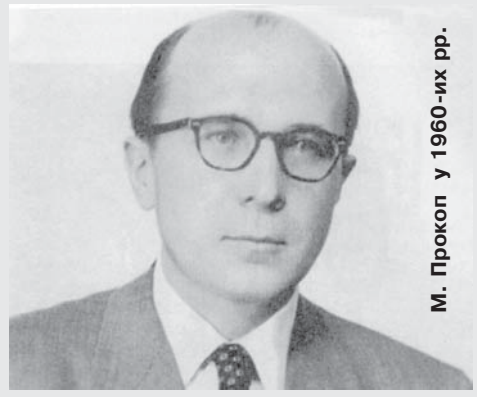

Михайлина БОДНАР, *голова обласної організації «Жіноча громада»*

З КОГОРТИ БОРЦІВ

ПРОВІДНИЙ ДІЯЧ ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ Й ДЕРЖАВНОСТІ

(Продовження. Поч. у № 21)

М. Прокоп у 1960-их рр.

М. Прокоп покинув Львів і переждав нелегкі часи у Ґданську до червня 1939 року. Проживав у шкільного товариша Ореста Семчишина, згодом на спільній квартирі з О. Антоновичем та Святославом Левицьким, які тут проходили підготовчі вишколи. Там він співпрацював з газетою «Українське слово», яку видавали в Парижі.

У липні М. Прокоп виїхав до Німеччини, Берліна. Тут став співробітником бюро української пресової служби. Вступив на факультет державних наук у «Фрідріх Вільгельм університет».

1940 року стався розкол ОУН на тлі тактичних і стратегічних розбіжностей, що наростали раніше. Молоді за віком кадри ОУН вимагали активних дій і прагнення до збройної боротьби за українську державу. Їхні погляди ввійшли в протиріччя з поглядами і настановами досвідченого, виваженого старшого покоління ОУН, головою поводу якої був Андрій Мельник, обраний на цю посаду в серпні 1939 року після загибелі Євгена Коновальця.

М. Прокоп не брав участі у створенні Революційного Проводу ОУН (10 лютого 1940 р.), який очолив Степан Бандера, а заступниками були призначені Ярослав Стецько та Микола Лебедь. Не брав він участі і в роботі Другого Збору ОУН, який проходив у Кракові (квітень 1940 р.).

Та 15 липня 1941 р. уже перебував у Львові, де розгорнув інтенсивну політичну, організаторську й пропаґандистську військову діяльність для рішучого виступу проти Радянської імперії. Тут він не застав створеного українського уряду на чолі з Ярославом Стецьком, бо члени УДП, в т. ч. Ярослав Стецько, були арештовані німцями.

Ув'язненими стали і Степан Бандера, Лев Ребет, Володимир Стахів, Андрій Мельник, уродженець м. Долина Осип Бойдуник, с. Витвиця – Михайло Селешко, помічник Є. Коновальця, пізніше – Андрія Мельника.

Про проголошення Акту відновлення державності України 30 червня 1941 р. М. Прокоп дізнався у Відні. Згадуючи ці історичні події 9 травня 1987 р. в Ньюйорку у своїй доповіді зазначив: «Як відомо, 30 червня 1941 р. ОУН під проводом С. Бандери організувала у Львові громадські збори у будинку «Просвіти» і на них проголосила відновлення Української держави. В літературі, що з'явилась від того часу, цей акт зустрівся з численною критикою. Застереження викликало те, що проголошення відновлення державності сталася в імени однієї політичної організації, а не цілого народу... З уваги на те, що «ініціатива до утворення УДП і керівна роля в ньому належала ОУН (б), інші партії поставилися до нього з застереженням, а ОУН Мельника відмежувалась від цього акту»

І досі існують різні погляди на цю ґенезу, статус і значення Акту відновлення Української Держави 30 червня 1941 р.

Відомий діяч бандерівської ОУН Лев Ребет вже після війни оцінював цей Акт як намагання довести, що українська земля не є виключно об'єктом бою чужих сил і що в цій боротьбі має право брати участь український народ. Водночас зауважив, що форма проголошення Української Держави у вигляді декрету від імені лише однієї політичної організації була невідповідною. Саме тому це дало привід німцям вважати дії ОУН С. Бандери такими, які не відбивають прагнення усього українського народу й провести масові арешти націоналістів обох відламів. Цю точку зору і підтримував генерал-хорунжий В. Петрів.

Степан ЯНКОВСЬКИЙ,
член Національної спілки краєзнавців України, м. Долина

(Далі буде)

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Як зберегти добре ім'я та не зламатись у важких випробуваннях? Про це та інше в книжці Василя Клічака «Вздовж дарованих Божих днів», де особлива сповідальність, довірливість і душевна теплота. Із творчістю відомого просвітянина з Києва ми знайомились у світлий Господній час травневого розмаїття на духовному святі в «Просвіті» за участю студентів і викладачів Івано-Франківських навчальних закладів та гостей із с. Гвізд Надвірнянського району.

З ВІРОЮ І ЛЮБОВ'Ю

Життя – це дар, який дарується людині як вияв Божої любові. І все прекрасне на землі від Бога. І кожен з нас творець своєї долі. А пізнавати світ і себе в ньому нелегко.

В Івано-Франківській «Просвіті» ми проводимо духовні зустрічі, свята, презентації для того, щоб люди пізнавали, збагачувались духовно, ставали добрішими і змогли поглянути на себе збоку. Скажімо, в поезії В. Клічака можна знайти відповіді на багато запитань. А слово і пісня направду лікують душу.

І були щедрими засіви на просвітянському святі в травні – місяці Пресвятої Діви Марії. На початку були молитви «Христос воскрес» і до Богородиці та слово-благословення о. Івана Ґедзика, адміністратора храму Преображення Господнього с. Гвізд. Релігійні, патріотичні пісні та гаївки виконували небайдужі краяни, учасники церковного хору цієї парафії, вони ж представники фольклорного колективу Будинку культури с. Гвізд (керівники – Світлана Ців'юк і Любомир Боднарук).

Щиро поділився набутим і представив свою лірику «Вздовж дарованих Божих днів» Василь Клічак. Також коротко розповів про свій життєвий і творчий шлях на просвітянській ниві. А народився поет у с. Рудники Снятинського району. Працював у видавництвах «Молодь», «Веселка». Очолює видавничий центр «Просвіта» з 1995 р. Практичну роботу поєднує з викладацькою. Доцент кафедри видавничої справи та редагування Інституту журналістики КНУ ім. Т. Шевченка. Автор книжок «Дощовий годинник», «Пелена», багатьох поетичних добірок у часописах «Літературна Україна», «Українська літературна газета», «Слово Просвіти», «Київ», «Буковинський журнал». Член НСПУ. Лауреат багатьох літературних премій.

Вірші київського гостя Василя Клічака читали студенти Івано-Франківського державного коледжу технологій та бізнесу Мар'яна Гаран, Анатолій Кріслатий, Руслана Сем'янчик, Катерина Онуфрак, Романна Березович, Олег Амбріз, Валентина Гошівська та Наталія Гаврищук. Вони з відповідальністю поставились до пропозиції взяти участь у презентації цієї книжки на сцені «Просвіти» і кожен знайшов собі вірш до вподоби.

В музичному оформленні творчого вечора взяли участь викладачі та студенти Інституту мистецтв ПНУ ім. В. Стефаника. Свою виконавську майстерність демонстрували Анастасія Томашевська, Оксана Волошин, Ірина Олійник, Михайло та Ярослав Белеї (клас заслуженої артистки України, доцента кафедри академічного та естрадного співу Ольги Молодій), а також Іванна Дмитрієва (клас заслуженого діяча мистецтв України, професора цієї ж кафедри Христини Михайлюк) (концертмейстери – Ліна Матієва, Лідія Курбанова та Наталія Боднар).

Прозвучали лірична пісня «Ой знаю, знаю», українська народна пісня-романс на слова І. Огієнка в обробці Л. Ревуцького «Не питай», Г. Гейне на музику М. Лисенка «Коли розлучаються двоє», Б. Весоловського «Лети, тужлива пісне» й інші.

Слова відомого громадсько-політичного діяча, голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степана Волковецького про відданість українській національній ідеї і прагнення миру були звернені до побратима-просвітянина, автора книжки «Вздовж дарованих Божих днів» Василя Клічака та до всіх присутніх.

Мережилось і моє слово ведучої, надихаючи присутніх на єднання в любові, мир душі й щирість серця кожного та моє подячне слово Богові й людям. Також закликала українців бути місіонерами на рідній землі й ширити єдине спасаюче світло Христової правди, просити благословення і заступництва в Матері Божої. А в залі «Просвіти» були студенти й викладачі згаданого коледжу, вищого професійного художнього училища, вищого професійного училища сервісного обслуговування техніки, ІФНТУНГ, переселенці з Донбасу та краяни, які прагнуть духовного збагачення. На святі панувала Божа благодать, а люди випромінювали світло й тепло.

Марія СОЛОДЧУК,
журналіст, сценарист, режисер і ведуча

ПРОФІ

ХАЙ СЛОВО МОВЛЕНЕ ІНАКШЕ...

Любов до слова, а саме таке значення в перекладі з давньогрецької означає поняття філології, стало потужним фундаментом для багатьох випускників і викладачів філологічних факультетів. Своє професійне свято – День філолога вони відзначили 25 травня. Воно об'єднує тих, хто поєднав свою освіту і професійну діяльність з філологією: лінґвістів, літературознавців, учителів, викладачів, бібліотекарів та перекладачів.

У форматі святкування Року англійської мови та Дня Європи обласна бібліотека для юнацтва і студенти першого курсу Інституту філології ПНУ ім. В. Стефаника провели екскурс в історію українського перекладу «Хай слово мовлене інакше – та суть в нім наша зостається», разом із викладачами англійської кафедри іноземних мов ПНУ ім. В. Стефаника Ольгою Хомишин та асистентом кафедри Лесею Шеледою. Завідувачка відділу читального залу Людмила Ковальчук привітала студентів і запрошених викладачів Інституту філології з професійним святом та представила бібліотечні виставки «Пізнаємо Європу разом» та «Віртуози української перекладацької школи». Студенти філологічного факультету підготували розповідь про видатних представників перекладу України – Олену Пчілку, Лесю Українку, Івана Франка, сім'ю Грінченків, Павла Грабовського, Володимира Самійленка, Миколу Лукаша та Віру Річ.

Звучали вірші українською та англійською мовами. Справжнім подарунком для присутніх стали пісні на музику Володимира Івасюка «Червона рута» та «Нестримна течія», виконані студентами на англійській мові.

ПОЕТ ПРО ПОЕТА

СЕРЦЕ І ВІТЕР

Художник Василь Андрушко з Коломиї – це і поет, якщо він навіть не писав би віршів. У ньому домінує поетична субстанція. Як і в його творах пластики дерева, полотнах живопису чи графічних композиціях. Поетичне переплітається настільки, що бачиш образну зрілість цікавого художника-поета.

Навіть у назвах творів відчувається взаємодія його метафори з пам'яттю дзеркала третього ока, яке ловить те, що не помічають інші. Як зауважив у передмові критик і літературознавець Євген Баран, «мова у Василя Андрушка є всім: героєм, персонажем, деталлю, образом, метафорою, змістом, сенсом. Це дещо незвичний для українського досвід. Не так незвичний тій читацькій авдиторії, яка вихована на стереотипі української силаботоніки з її наскрізним змістовим месіянством/місіонерством»:

зволожено каміння
означено кордони
позбирано вершки і корінці
збережено кущі
без листя
терну а чи глоду
на пристані обрубано кінці.

А розбудив його поетичне «я» останній з мандрівних поетів Тарас Мельничук, захоплений скульптурними роботами Василя Андрушка. Щоправда, він про це не мовив жодного слова. Просто жив у його майстерні, вплинув на художника своєю магічною присутністю, поетичним духом. Хто з ним спілкувався – намагнічувався образністю, стилем, щоб повторити або відштовхнутись від неповторності, знайти свою ноту.

Може, тому і назвав Василь свою першу збірочку верлібрів «Сон вісімки», яка підсвітила твори художника. Нескінченність у продовженні реального та фантастичного сфокусувалась у «Браму N», чим інтригує його друга збірка поезій, що вийшла накладом кілька десятків примірників. Власне поезій, а не віршів. Бо він модерніст. І все в нього модерне, дивне й часом химерне. Він говорить своєю мовою, має свою інтонацію:

над річкою із вишнями пейзаж
білизну вояків
що повернулися з походу
жінки полощуть в річці
на водах
із поту кінського
та з цвіту вишні пелюсток
народжується афродита
ось тут
у цьому місці.

Його рівновага мисленнєвої енергії та енергії зору, хвилі візій виколисали третю збірку поезій «Колаж і...» («Дискурс», 2014). Тут поет-художник вражає таємничістю слова, веде у колажний світ загадковості, не переслідує мету бути зрозумілим і доступним. Зате залишається таємничо поетичним, сповненим дива, не зважаючи на прозу буденщини:

місяць їде
кача пливе
пес скавучить
кошеня плаче
коло серця вітер віє.

Треба сказати, Андрушкова манера, творча оригінальність митця впала у вічі на сторінках журналів «Кур'єр Кривбасу», «Дзвін», «Березіль», «Перевал» та інших. Він здійснився, його запам'ятали в елітному колі, його знають. Поет Василь Герасим'юк у післямові висловив думку, що Андрушко користується словесною пластикою, яка стала його «матеріалом».

А відомому художникові дивитися на серцевину дерева поезії – як молитися. Він і молиться. Поетична молитва – це духовна потреба його душі.

Василь РЯБИЙ, *м. Коломия*

ДУМКИ

ПРО ХЛІБ І МУДРІСТЬ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ

Хліб усьому голова. Хата мною багата, людям брат я і друг, і коли вже я в хаті – буде пісня навкруг. Яка пшениця, така й паляниця. Гарний соловейко голосом, а жито колосом. Синьояка ця заброда в полі водить хороводи, де вона вінки спліта – рідкі пшениці й жита. Дай полю гною – дасть хліба вволю. Осот і лобода – для льону біда. Якщо в полі рівні всі рядки – добре вродять буряки. Один урожай збирай, а про другий дбай.

Правдивий друг любить за всякого часу, в недолі він робиться братом. Дім будується мудрістю. Хто стереже свої уста і свого язика, той душу свою зберігає від лиха. Хто жінку чеснотну знайшов, знайшов той добро і милість отримав від Бога. Краса – то омана, врода – марнота, жінка богобоязна вона буде хвалена. Буває таке, що про нього говорять: «Дивись – це нове!», то воно вже було від віків, що були перед нами. Мудрий примножить, розумний здобуде думок. Знання добірніше золота, мудрість – за перли, історія творить леґенди, леґенди творять історію. Насвари мудрого, і він полюбить тебе, дай мудрому знань, і він помудріє іще. Дехто говорить, мов коле мечем, язик мудрих – то ліки. Діалог – це не полеміка. Хто вважає на слово, той знайде добро, хто надію складає на Господа – буде блаженний.

Зібрав ***Богдан СУШЕВСЬКИЙ,*** *просвітянин*

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ЧЕРВЕНЬ

4 ЧЕРВНЯ

120 років народження **Івана Голембйовського** (1896–1978), українського педагога та громадсько-культурного діяча, четаря УГА, вчителя Станіславської української гімназії (1922–1939), посадника Станіславова (1941–1944).

6 ЧЕРВНЯ

День журналіста.

9 ЧЕРВНЯ

155 років народження та **100 років** смерті **Євгена Озаркевича** (1861–1916), фундатора української медичної науки в Галичині, уродженця с. Белелуя Снятинського району.

120 років нароження **Володимира Огоновського** (1896–1970) ученого-економіста, доктора природничих наук, доцента, кандидата економічних наук, уродженця с. Нижнів Тлумацького району.

12 ЧЕРВНЯ

75 років народження **Михайла Бориса,** журналіста, автора книжок «Невільниця Софія» (1992), «Сяйво Ясної гори» (1993), «Вірність клятві» (1999), «Долина» (2001), «Долинщина» (2003), «Тяпче» (2004), «Вигода» (2004), «Скарби землі долинської» (2009), уродженця с. Гошів Долинського району.

16 ЧЕРВНЯ

125 років народження **Євгена Коновальця** (1891–1938), визначного громадсько-політичного і військового діяча, полковника армії УНР, організатора УВО та ОУН.

110 років народження **Зиновія Книша** (1906–1999), доктора права, публіциста, автора книжок «Дух, що тіло рве до бою...», «Напад на пошту в Трускавці (1931)», «Становлення ОУН», уродженця м. Коломия.

75 років народження **Івана Калуцького,** доктора сільськогосподарських наук, професора, завідувача кафедри туризмознавства і краєзнавства ПНУ ім. В. Стефаника, заслуженого лісівника України (2001).

19 ЧЕРВНЯ

День Святої Трійці. Зелені свята.

25 ЧЕРВНЯ

130 років народження **Івана Крип'якевича** (1886–1967), видатного українського історика, дійсного члена НТШ, який деякий час вчителював у Рогатинській українській гімназії.

26 ЧЕРВНЯ

День молоді *(остання неділя червня).*

28 ЧЕРВНЯ

20-та річниця утвердження Конституції України.

ЛІТО-2016

ТУТ ВАРТО ПОБУВАТИ

ВЕРХОВИНА

Це найвищі гори Карпат і найколоритніший народ – гуцули. Селище лежить на висоті 620 метрів над рівнем моря, в межах гірського масиву Чорногора, який об'єднує Говерлу, Петрос і Піп Іван, висота яких – не менше двох кілометрів.

Через Верховину протікає одна з найкрутіших річок – Чорний Черемош. Якщо завітаєте сюди влітку – вам обов'язково запропонують сплав річкою на байдарках або надувних човнах.

Крім того, туристи можуть відпочити і з вудкою, і з кошиком для грибів і ягід. Але головне, не забути піднятися хоча б на одну з відомих гірських вершин. Невимовне задоволення, коли ти, втомлений, але задоволений, ковтаєш прохолодне повітря на самій вершині, оповитій густим туманом. А ще добре на березі річки засмажити на вогні цілого баранчика, як це роблять місцеві жителі.

Любителі культурного відпочинку можуть відвідати Музей гуцульського побуту і народних інструментів, відправитися на Скелі Довбуша або у місця зйомок кінострічки «Тіні забутих предків».

Дістатися до Верховини можна з Івано-Франківська, звідки майже щогодини курсує маршрутне таксі.

ВОРОХТА

Відомий курорт, знаходиться у верхів'ї річки Прут, на північних схилах лісистих Карпат.

Літо у Ворохті – це піші прогулянки, купання і сплав гірською річкою, походи в гори, збір цілющих рослин.

В селищі знаходиться пам'ятка дерев'яної гуцульської архітектури XVII століття – церква Різдва Богородиці. Цікавим об'єктом є й арочні залізничні мости (віадуки), зведені тут в XIX столітті.

Дістатися до Ворохти можна потягом Львів–Рахів або маршруткою Івано-Франківськ–Ворохта.